

Տ. ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԱԲԵՂԱ ՄԱԼԽԱՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝

ԽՈՍՎԱԾ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

Ս. ԱՍՏՎԱԾԱԾՆԻ ՀՂՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԻՆ

ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(9 դեկտեմբերի 2003 թ.)

*«Այսօր գաղիկն օրինակունքն Յովակիմ և Աննա՝
կտուն մեզ զգեղուն ընդունիչ զգողն երկնային,
յորմէ՛ հոսեաց անձրեւն կենաց՝
և բղիկեաց աշխարհի աղբիւրն իմաստից»:
(Շարական)*

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն Սրբոյ. ամեն»:

Միրելի հավաքացյալներ ի Քրիստոս.

Իրապես այսօր մեզ ամենքիս համար մեծ փոն է ուրախության, քանզի այսօր սաղմնավորվեց մեր հույսը, որից հոսեց կենաց անձրևը և բխեց իմաստության աղբյուրն աշխարհի: Այո, այսօր փոնն է Սուրբ Աստվածածնի հղությանն Աննայից:

Աստված անսահման ողորմությունն ու նպարակաղիբ նախախնամությունն էր, որ գրեթե ամենևին հույսը կորցրած ու առաջացած փարիքի բարեպաշտ Հովակիմն ու Աննան, հակառակ բնության օրենքներին, ի վերջո դուստր ունեցան: Ո՞րն էր այդ հուսո աղբյուրը, պարծառը և գրավականը, անշուշտ մշտնջենավոր աղոթքը և աներեր վստահությունն առ Աստված:

Հովակիմն այն աստիճան էր նախադրվում, որ անգամ Տաճարում ընծա մատուցելիս պաշտոնյա քահանան հրահանգում է ներկայանալ ամենավերջում: Դրանից ազդվելով՝ Հովակիմը փոնն չի վերադառնում ուխտելով չուրել և չհամել, մինչև որ Աստված չայցելի իրեն: Այս մասին իմանալով՝ Աննան սգո զգեստ է հագնում և փրվում աղոթքի ու պահեցողության: Այնքան մեծ էր Աննայի վիշտը, որ փեսանելով, թե ինչպես են թոշուններն իրենց ձագերին կերակրում ու խնամում, լացակումած դիմում է Աստծուն՝ ասելով. «Վա՛յ ինձ, որ թոշուններն անգամ առավել են, քան ես, քանզի ձագուկներ ունեն, իսկ ես գրկված եմ այդ բաղձալի շնորհից»:

Փա՛ռք Ամենակարող Տիրոջը. Աննայի արարասվալից աղոթքը լսելի եղավ, և Աստված հաճեց զավակ շնորհել անդադար հայցողին: Նույն ավերիսը փրկեց նաև փառապալա Հովակիմին, որը խանդավառ հոգով շրապեց բազմաթիվ ընծաներ բաշխելու Տաճարին, քահանաներին և աղբարներին: Աննան միաժամանակ ուխտում է, որ եթե զավակ ունենա, լինի փղա թե աղջիկ, միանշանակ պիտի ընծայի Աստծուն:

Միրելի՛ հայրողիք, սա լոկ գեղեցիկ պարամություն չէ, այլ մեծ դաս և օրինակ է մեզ ամենքիս, քանզի ինչպես Եսայի Մարգարեն է վկայում՝ «Այն ժամանակ պիտի կանչես, և Աստված պիտի լսի քեզ, մինչև դու խոսես, Նա պիտի ասի, թե՛ «Ահա հասել եմ» (Եսայի ԾԸ 9):

Նույնպես և դուք մի՛ հապաղեք դիմելու, կանչելու, հայցելու Ամենագթառարին՝ վասն ամենայն պիպրոյից հոգվո և մարմնո»:

Աղոթքն է, որ վերակերպում է մարդուն և լսելի դարձնում անհատանելի թվացյալը ճշմարիտ Աստծուն: Աղոթքը քալիս է իր օգտաշահ պտուղը՝ Հույսը:

Մարիամը եղավ այն հուստ, այն խոստման մեծագույն գրավականը, որ քրվել էր Աստծո կողմից մեր հայրերին: Նրա աստվածանվեր ու աստվածավախ անձի մեջ են նշմարվում ու երևում հուստ ցույցերը, վասնզի ինչպես Աստծուց էր և Աստծուն ընծայվեց, նույնպես արժանացավ լինելու այն հուստ ընծան, որով պիտի ծագեր «Արեգակն արդար»՝ փրկագործության իրագործիչը՝ ինքը ճշմարիտ Փրկիչ Հիսուս Քրիստոս՝ լրումը վաղեմի խոստման:

Ինչպես որ Հովակիմի և Աննայի աղոթքն ու բաղձանքն ինքնանպատակ չեղան, նույնպես և Մարիամ Աստվածածին հուստ ծագումը դարձավ, որովհետև նա էր այն եզակի անձնավորությունը համայն մարդկության պատմության մեջ, որ հակառակ իր աղանակյալ սկզբնական մեղքի՝ ի ծննդենն ապրեց կապարյալ և հույժ օրինակելի, աստվածահաճո կյանքով: Նրա մեջ միայն զգացվեցին խոստման լույսը և հույսը, որոնք ի վերջո Աստծո կամքը քվեցին իրենց մեծագույն արդյունքը՝ փրկություն և հավիտենական փրկագործություն Քրիստոսով:

Միրելին՝ այսու կարող ենք եզրակացնել, որ ոչ միայն այն բանի համար է ոգեկոչվում այս տունը, որ Աստծո Միածին Որդուն լույս աշխարհ բերող Ամենասրբուհի Կույսի հղացումն է Աննայից, այլ նաև այս հրաշապատում իրողությունը մեծագույն դասերից է, որ քրվում է մեզ, այն է, թե՛ աղոթքի հավաքով հասնում ենք այն երանելի վիճակին, որ հույս և անխափան խոստման սպասում է բերում իր երևից, որից էլ ի վերջո ծագում է փրկությունը և ի գործ դրվում փրկագործությունը: Այս երեք հանգրվանները հույժ կարևոր գործոններ են մեզ ամենքիս՝ Աղոթքը, Հույսը և Փրկությունը, որոնց հաղորդ դառնալով՝ ամենայն իրավամբ մտնում ենք երանական վիճակի մեջ:

Այո՛, մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոս մեկ անգամ ընդմիշտ Շնորհք քվեց և փրկեց մարդկային ազգը, սակայն չենք կարող այս փաստը արձանագրել միայն և ապրել կրավորական կյանքով: Մենք ենք, որ պիտի ձգտենք, բաղձանք ու ջանանք այդ փրկության իրագործմանը, մենք պիտի կանչենք Տիրոջը, այն Տիրոջը, որ լսելուն պես անմիջապես քալիս է հույս ու հավաք առ ի փրկություն: Իզուր չէ ասված. «Խնդրեցեք Աստծուց, և նա կտա ձեզ, փնտրեցեք և կգտնեք, բախեցեք, և կբացվի ձեր առաջ» (Մատթ. Է 7): Ավելի քան ստույգ ու փորձառությամբ ապացուցելի են այս սրբապատ խոսքերը, որոնք պիտի սեպենք յուրաքանչյուրիս հոգուց ներս, մեր սրտերի ու մտքի մեջ:

Միրելի բույրեր և եղբայրներ, Հայ Եկեղեցին անբաղդապելի մեծություն է տեսնում Կույս Մարիամի մեջ, որ հակառակ սկզբնական մեղքի ծանրությանը՝ իր Որդու սիրով դարձավ առաջին փրկվածը, և իրենով արդեն ամբողջ մարդկությունն է, որ փրկված է: Մարիամն է, որ «այո» է ասում փրկությանը՝ ամբողջ մարդկության անունից: Այսպիսով մարդկությունը փրկության ճամփան է բռնում, երբ Տերն իր վրա է կրում Ս. Աստվածածնի մարմնի զգեստը: Ս. Կույսը գլխավոր միջնորդն է Հիսուսի և մարդու միջև, և նրա շնորհիվ մարդը ճանաչեց վերանորոգումը ու մարդկային բնության երկրորդ կյանքը: Ճիշտ է, մեկ Փրկիչ

կա, բայց փրկությունը լիապես ընկալված է Մարիամի կողմից, և իր ընթացքով է, որ մարդկությունն ընդունում է այն:

Աստվածածինը ճանաչում է սկզբնական մեղքը և, հետևաբար, փրկության կենսունակությունը, ուստի նա փրկված մարդկության, մարդուն դեպի իր Տերը փանող կապարյալ օրինակն է: Ս. Մարիամը՝ փրկության զավակը, որ ի վերուստ է ստանում իր նոր ծնունդը՝ Փրկչի գալուստով, նաև մայրն է փրկության, որովհետև նա ծնունդ է տալիս աշխարհի Փրկչին և այսպիսով վստահաբար մարդկային տեսակի փրկության գրավականն ու միջնորդն է:

Եկեք, ուրեմն, այս վստահությամբ, բոլորս անխափիր ուղղենք մեր աղոթքը Ս. Կույս Մարիամին՝ հայցելով նրա բարեխոսությունը, խնդրենք, որ մեզ էլ հաղորդ դարձնի իր հոգու կրողին, որպեսզի մեր մեջ էլ հղանա և ծնունդ առնի Հույսն ու Հավատը, սաղմնավորվի առաքինության պտուղը՝ աղոթքով զարդարուն ու լուսավորյալ, և ի վերջո նրա միջոցով արժանանանք Աստծո սիրույն և ճշմարիտ Փրկությանը:

Տե՛ր Աստված, ինչպես որ շարականագիրն է վկայում, այսօր օրինակելի գառները՝ Հովակիմը և Աննան, Կվեցին մեզ երկնային ցողի ընդունելի գեղմը, որը մեր բոլորիս հոգաբար մայրն է՝ Ս. Մարիամ Աստվածածինը, որից հոսեց կյանքի անձրևը և բխեց իմաստության աղբյուրը համայն աշխարհի. փա՛ռք ենք տալիս Զեզ՝ Ամենասուրբ Երրորդություն. Քո հրաշալի հոգածության և անսպառ սիրով լեցուն Քո կամեցողությանն ու ողորմությանը. այսօր, վաղը և հավիտ. ամեն: